

შპს ლელიკო				
N	თარიღი	ორგანიზაცია/მოსახლეობა	შენიშვნა	პასუხი
1	22.06.2018 #7964	ქვედა საქარას და პირველი სვირის მოსახლეობა	უბნის მოსახლეობასთან ახლოს რამდენიმე წლის წინა ამუშავდა სამი ფეროშენადნობი ლუმელი შპს "ლელიკოს" მიერ დაგეგმილი საქმიანობა უფრო მეტად დააბინძურებს საკარმიდამო ტერიტორიებს ასევე არ არსებობს გარანტია იმისა, რომ არ მოხდება ჰაერის დაბინძურება და ხმაურის გავრცელება, გარდა ამისა მკვეთრად ეცემა ჩვენი საკარმიდამო ნაკვეთებისა და შენობა-ნაგებობების კომერციული ფასი.	გათვალისწინებულია- გ შპს ანგარიშის მიხედვით, საპროექტო სანარმოდან 300მ-ის დაშორებით ფუნქციონირებს ანალოგიური ტიპის სანარმო. ლოკუმენტში აღნიშნულია, რომ „საპროექტო სანარმოს ნარმადობა იმდენად მცირეა (0,0758ტ/სთ), რომ ტექნოლოგიური პროცესის შედეგად უახლოეს საცხოვრებელ სახლთან მანგანუმის დიოქსიდის და არაორგანული მტერის წილი ზღვ-სთან მიმართებაში ნულის ტოლია გაანგარიშება (პარაგრაფი 13.4.5, ცხრილი 13.10) .ამდენად მაგნე ნივთიერებათა ემისიებთან დაკავშირებული კუმულაციური ზემოქმედების რისკი დაბალია. საპროექტო სანარმოში გამოყენებული მანქანა-დანადგარები და მიმდინარე ტექნოლოგიური პროცესები არ წარმოადგენენ ხმაურის მძლავრ წყაროს და განთავსებული არიან შენობებში, შვეკილია ვივარაუდოთ, რომ ხმაურის გავრცელებით გამოწვეული კუმულაციური ზემოქმედება მინიმალური იქნება. საპროექტო სანარმო ტექნოლოგიაში წყალს არ გამოიყენებს. ამდენად არ წარმოიქმნება სანარმო ჩამდინარე წყლები და არ შეიძლება ადგილი ქონდეს ზედაპირული წყლების დაბინძურების კუმულაციურ ზემოქმედებას.“ ამასთან აღსანიშნავია, რომ შპს "ლელიკოს მიერ გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროში წამოდგენილი გზშს ანგარიშის და "ატმოსფერულ ჰაერში მაგნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტით" დგინდება, რომ საპროექტო ტერიტორიიდან უახლოესი საცხოვრებელი სახლი მდებარეობს 430 მეტრის დაშორებით და მასთან მიმართებაში მაგნე ნივთიერებათა გაფრქვევის წყაროები არ აჭარბებს კანონით დაშვებულ ზღვარს, რაც შეეხება ხმაურის გავრცელებას შპს "ლელიკო" ვალდებულებას იღებს მოსახლეობისა ან/და მომუშავე პერსონალის მიერ წარმოდგენილი საფუძველიანი საჩივრის შემთხვევაში მიიღოს დამატებითი შემარბილებელი ღონისძიებები. ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე შპს ლელიკოს სამინისტროს მიერ პირობის სახით განესახლება, ხმაურის და ატმოსფერული ჰაერის დაბინძურების კუთხით, მონიტორინგის წარმოება კვარტალში ერთხელ.
1	22.06.2018 eia@moe.gov.ge	მწვანე ალტერნატივა	პასუხიმგებელი უწყებამ საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტრო და არა - საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტრო	
2	22.06.2018 eia@moe.gov.ge	მწვანე ალტერნატივა	საქართველოს კანონი „ეკოლოგიური ექსპერტიზის შესახებ“; საქართველოს კანონი „ზემოქმედების ნებართვის შესახებ“ ძალადაკარგულია. შესაბამისად, საქმიანობის განმავლობაში ვერ იხელმძღვანელებდა ზემოხსენებული ნორმატიული აქტებით	გათვალისწინებული იქნება -სამინისტრო შენიშვნის სახით აცნობებს კომპანიას
3	22.06.2018 eia@moe.gov.ge	მწვანე ალტერნატივა	ლოკუმენტის სხვადასხვა ნაწილში წინააღმდეგობრივ ინფორმაციას ვხვდებით, მაგალითად: მე-4 თავის მიხედვით, საწარმოს ჩრდილოეთით 710 მეტრის დაშორებით მდ. ყვირილა მიედინება. 11.2.6 ქვეთავში კი ვკითხულობთ: „საპროექტო გერიტორიასთან უახლოეს მდინარეს წარმოადგენს მდ. ყვირილა, რომელიც მდებარეობს სამხრეთით, დაახლოებით 700 მ მანძილის დაშორებით.“	გათვალისწინებული იქნება -სამინისტრო შენიშვნის სახით აცნობებს კომპანიას
4	22.06.2018 eia@moe.gov.ge	მწვანე ალტერნატივა	გშპ ანგარიშის დიდი ნაწილი, მაგალითად, მე-11 თავი „საწარმოს განთავსების ადგილის გარემოს არსებული მდგომარეობის ანალიზი“ მთლიანად გადმოწერილია სხვადასხვა გშპ ანგარიშებიდან (შპს „ჯორჯიან მანგანეზი“ შესტაფონის ფეროშენადნობთა ქარხნის N1 და N2 სადნობი საამქროსათვის 110/10/6 კვ ძაბვის ქვესადგურის - „ახალი ფერო“ მშენებლობის და ექსპლუატაციის პროექტის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშიდან; ასევე ევს „კოხრა 1-2“-ის რეკონსტრუქციის პროექტის გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშიდან) - რაც გშპ ანგარიშის დაბალ ხარისხზე შეგვეყვება	გათვალისწინებული იქნება -სამინისტრო შენიშვნის სახით აცნობებს კომპანიას

შპს ლელიკო				
N	თარიღი	ორგანიზაცია/მოსახლეობა	შენიშვნა	პასუხი
5	22.06.2018 eia@moe.gov.ge	მწვანე ალტერნატივა	გზმ ანგარიშის მომზადების პროცესში ინფორმაციის პრიორიტეტულობა არასწორად არის განაწილებული. მაგალითად, ლეგალურად არის განხილული პირველადი დახმარება ჭრილობის დამინისტრის, მოგეხილობის, ნაღობობების დროს, მაშინ, როცა ბუნებრივ გარემოზე ზეგავლენა მხოლოდ რამდენიმე უმინარესო წინადადებას მოიცავს	გათვალისწინებული იქნება -სამინისტრო შენიშვნის სახით აცნობებს კომპანიას
6	22.06.2018 eia@moe.gov.ge	მწვანე ალტერნატივა	გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსის, მე-10 მუხლის, მე-3 პუნქტის თანახმად, გზმ ანგარიშს უნდა ერთოდეს ინფორმაცია - დაგეგმილი საქმიანობის შეწყვეტის შემთხვევაში საქმიანობის დაწყებამდე არსებული გარემოს მდგომარეობამდე აღდგენის საშუალებების შესახებ, რაც საერთოდ არ არის წარმოდგენილი დოკუმენტში. მხოლოდ მე-19 თავში აღნიშნულია, რომ „საწარმოს ლიკვიდაციის შემთხვევაში გარემოს წინადადებას სხვადასხვა აღდგენის გზებისა და საშუალებების განსახილველად შემუშავდება საწარმოს ლიკვიდაციის პროექტი.“	გათვალისწინებულია - გზმ-ს ანგარიშის მიხედვით, ობიექტის ფუნქციონირების ხანგრძლივი შეწყვეტის ან კოსერვაციის შემთხვევაში, საქმიანობის სუბიექტი ვალდებულია შექმნას სალოკიდაციო ვგუფი, რომელიც დაამუშავებს ექსპლუატაციის ხანგრძლივი შეწყვეტის ან კონსერვაციის გეგმას, რომელიც შეთანხმებული იქნება ყველა უფლებამოსილ ორგანოსთან. ამასთან სამინისტრომ პირობის სახით განუსაზღვრა საწარმოს ფუნქციონირების შეწყვეტის შემთხვევაში, შესაბამისი ლიკვიდაციის პროექტი შეათანხმოს სამინისტროსთან
7	22.06.2018 eia@moe.gov.ge	მწვანე ალტერნატივა	გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ვებ-გვერდზე განთავსებულ განცხადებას თან არ ახლავს კანონმდებლობით განსაზღვრული არატექნიკური რეზიუმე	არ არის გათვალისწინებული - როგორც საჯარო განხილვაზე აღნიშნა სამინისტროს წარმომადგენელმა, სამინისტროს საიგმე აგვირთულ ყველა კანონით გათვალისწინებულ დოკუმენტაციასთან ერთად აგვირთული იყო არაგეგმით რეზიუმეც. http://www.moe.gov.ge/ka/garemoze_zemoqmedebis_shefaseba/sajaro-gankhilvebi/2018-05-11-dagegmili-saqmianoba-zestafonis
8	22.06.2018 eia@moe.gov.ge	მწვანე ალტერნატივა	დოკუმენტის მე-5 თავში ვკითხულობთ: „ტერიტორიაზე არსებული შენობა-ნაგებობები სასაწყობო დანიშნულებით აგებული იქნა 2017 წელს. ტერიტორიაზე განთავსებულია ძირითადი შენობა (1) (სურათი 1), დამხმარე შენობა (2) (სურათი 2), საყოფაცხოვრებო ბლოკი (5) (სურათი 3), ადმინისტრაციული სათავსო (6) (სურათი 4). ტერიტორიაზე მოწყობა ნედლეულის განსათავსებელი ბაქანი (3) და სალექარი (4). ძირითად სასაწყობო შენობაში გათვალისწინებულია ძირითადი ტექნოლოგიური დანადგარების განთავსება. მათი ნაწილი უკვე დამონტაჟებულია, მაგრამ არ მომხდარა ქსელთან მიერთება და უფუნქციოა. კაპიტალურ დამხმარე შენობაში მიმდინარეობს სეპარირებული წილის გადარჩევა.“ - ანგარიშში არ არის წარმოდგენილი რაიმე სახის დოკუმენტი, რომელიც დაადასტურებდა 2017 საპროექტო ტერიტორიაზე არსებული შენობა ნაგებობების განთავსების კანონიერებას, ამასთან, მნიშვნელოვანია დაზუსტდეს შენობების ნებართვის საფუძველი.	გათვალისწინებულია - გზმ-ს ანგარიშში (გვ 39, პარაგრაფი 13.2) მოცემულია ინფორმაცია რომ, „საწარმოს მოწყობა გათვალისწინებულია არსებულ შენობებში, რომლებიც აგებულია 2017 წელს, დამტკიცებული პროექტის მიხედვით (შენებლობის ნებართვა №42 2016 31ოქტომბერი). ძირითადი შენობის, დამხმარე შენობის, საყოფაცხოვრებო ბლოკის, ადმინისტრაციული სათავსოს და სასაწყობო მეურნეობისათვის შენობის შენებლობა არ საჭიროებს ექსპერტიზის დასკვნას.ამავე დროს როგორც ანგარიშშია მითითებული საწარმოს არ უფუნქციონირია. მოუხდავად ამისა, შესაბამისი რეაგირებისათვის ინფორმაცია გადაგზავნილ იქნა ზედამხედველობის დეპარტამენტში.
9	22.06.2018 eia@moe.gov.ge	მწვანე ალტერნატივა	ასევე, როგორც ირკვევა ტექნოლოგიური დანადგარების ნაწილი უკვე განთავსებულია საპროექტო ტერიტორიაზე და მიმდინარეობს წილის გადარჩევა, რაც შესაძლო კანონდარღვევაზე მიუთითებს.	ნაწილობრივ არის გათვალისწინებული - აღნიშნული განხილვის პროცესში სამინისტროს თანამშრომელმა და ააიპ მწვანე ალტერნატივის წარმომადგენლებმა ერთობლივად განახორციელეს დაგეგმილი საწარმოს ვიზუალური დათვალიერება, რის შედეგადაც ნათლად ჩანდა რომ წარმოება არ იყო დაერთებული ენერჯის წყაროზე, თუმცა აღნიშნული საკითხი მაინც გადაგზავნა გარემოსდაცვითი ზედამხედველობის სამსახურს შემდეგი რეაგირებისათვის.
10	22.06.2018 eia@moe.gov.ge	მწვანე ალტერნატივა	გზმ ანგარიშში წარმოდგენილი დანართების უმეტესი ნაწილი არ იკითხება. მაგალითად, დანართი #1, 2, 3, 4	არ არის გათვალისწინებული - დანართი 1 სკოპინგის დასკვნა #2 (11.04.2018). (გარჩევადია) დანართი 2 ამონაწერი საჯარო რეესტრიდან. (გარჩევადია) დანართი 3 იჯარის ხელშეკრულება. (გარჩევადია) დანართი 4 შპს ლელიკოს მიერ (თავისი ინიციატივით) ჩატარებული საზოგადოებასთან შეხვედრის ამსახველი ოქმი, დამსწრე საზოგადოების ხელმოწერები და ფოტო მასალა (გარჩევადია)

შპს ლელიკო				
N	თარიღი	ორგანიზაცია/მოსახლეობა	შენიშვნა	პასუხი
11	22.06.2018 eia@moe.gov.ge	მწვანე ალტერნატივა	გარემოსდაცვითი შეფასების კოდექსი თანახმად, გზს ანგარიში უნდა მოიცავდეს: ინფორმაციას გარემოს დაცვის მიზნით შემოთავაზებული დაგეგმილი საქმიანობისა და მისი განხორციელების ადგილის ყველა გონივრული ალტერნატივის შესახებ, შესაბამისი დასაბუთებით, მათ შორის უმოქმედობის (ნულოვანი) ალტერნატივას. საქმიანობის განმასხვრციელებელი არ განიხილავს ალტერნატივებს რაც ეწინააღმდეგება საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრულ მოთხოვნებს. დოკუმენტში საერთოდ არ არის წარმოდგენილი დაგეგმილი საქმიანობის ადგილმდებარეობის, ტექნოლოგიური და არქიტექტურის ალტერნატივა	არ არის გათვალისწინებული - დოკუმენტში განხილულია არაქმედების ალტერნატივა და შერჩეული ალტერნატივა რაც დასაბუთებულია იმ გარემოებით რომ ტერიტორია წარმოადგენს საქმიანობის განმასხვრციელებლის კერძო საკუთრებას რის გამოც აღნიშნული საქმიანობის განხორციელება დაგეგმა წარმოდგენილ ტერიტორიაზე. ამასთან მითითებულია რომ ტერიტორიაზე განთავსებული შენობა ნაგებობები. შესაბამისად საქმიანობისათვის აღარ არის საჭირო დამატებით შენობების აგება და ამ კუთხით დამტებითი შემოქმედება გარემოზე. გარდა ამისა მითითებულია რომ ტერიტორია მოსახლეობიდან დაცილებულია 430 მეტრით.
12	22.06.2018 eia@moe.gov.ge	მწვანე ალტერნატივა	არ მითითებული რა მეთოდოლოგია გამოიყენეს და რა კვლევები ჩატარდა გზს ანგარიშის მომზადების პროცესში.	არ არის გათვალისწინებული - გზმ-ის ანგარიშში წარმოდგენილია გზმ-ის მომზადების პროცესში გამოყენებული ლიტერატურისა და მეთოდოლოგიების ჩამონათვალი. ასევე საპროექტო ტერიტორიაზე ჩატარებული გეოლოგიური და ჰიდროგეოლოგიური კვლევები, კერძოდ გზმ-ის ანგარიშში მოცემული ინფორმაციით ტერიტორიაზე გაყვანილი იქნა 4 მ-მდე სიღრმის 2 შურფი და სხვა.
13	22.06.2018 eia@moe.gov.ge	მწვანე ალტერნატივა	საქმიანობის განმასხვრციელებელი სხვადასხვა მნიშვნელოვანი საკითხების შესაფასებლად შემოიფარგლება მხოლოდ „ეკოლოგიური დათვალიერებით“, რაც დაუშვებელია განსაკუთრებით გეოდინამიკური პირობებს (გვ. 29) და/ან კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლების არსებობის (გვ. 37) დასადგენად.	გათვალისწინებულია - გზმ ანგარიშში მოცემულია ინფორმაცია მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლების შესახებ (23 ისტორიული ძეგლი), არსებულ ფონდურ მასალებზე დაყრდნობით სანარმოსა და მის მიმდებარე ტერიტორიის სიახლოვეს არც ერთი მათგანი არ მდებარეობს. თუმცა აღნიშნულ საკითხთან დაკავშირებით სამინისტროს მხრიდან დადგინდა შემდეგი პირობა, რომ საქმიანობის განმასხვრციელებელი ვალდებულია სანარმოს მიმდებარე კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლის არსებობის შემთხვევაში დაიცვას „კულტურული მემკვიდრეობის შესახებ“ საქართველოს კანონით დადგენილი კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის ზონები და სამშენებლო სამუშაოები არ განახორციელოს საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტროსთან შეთანხმების გარეშე.
14	22.06.2018 eia@moe.gov.ge	მწვანე ალტერნატივა	ძალიან ზოგადია ფლორასა და ფაუნაზე შემოქმედების შეფასება. მაგალითად, არ არის დასახელებული ის სახეობები რომელიც საპროექტო ტერიტორიაზეა. ზოგადად არის ჩამოთვლილი, რომ საპროექტო ტერიტორიაზე ნახეს გველი, ხვლიკი და ა. შ. შესაბამისად, უცნობია ეს სახეობები წითელი წუსხით დაცულია თუ არა? ასევე, 13.8 ქვეთავში ვკითხულობთ, რომ ცხოველთა სამყაროზე შემოქმედება ძალიან დაბალია „ზოგიერთი მიმართულებით“ კი შემოქმედებას ადგილი საერთოდ არ ექნება. დასაზუსტებელია რა იგულისხმება „ზოგიერთ მიმართულებაში“	არ არის გათვალისწინებული - გზმ-ის ანგარიშის მიხედვით, ტერიტორიაზე მცენარეული საფარი არ ფიქსირდება. საპროექტო ტერიტორიის მიმდებარე წარმოდგენილი ერთეული ხე-მცენარეები სანარმოს ზეგავლენის არეალში არ ხვდება. აღნიშნულიდან გამომდინარე, მცენარეულ საფარზე ნეგატიური შემოქმედების რისკი მინიმალურია და შემარბილებელი ღონისძიებების გატარებას არ საჭიროებს. ლანდშაფტი სახეცვლილი და ჩამოყალიბებულია ამდენად გამორიცხულია ბუნებრივ ლანდშაფტზე, ფლორასა და ფაუნაზე დამატებითი უარყოფითი გავლენის მოხდენა.
15	22.06.2018 eia@moe.gov.ge	მწვანე ალტერნატივა	დოკუმენტში ვკითხულობთ: „მშენებლობის პროცესში არ არის გათვალისწინებული ხემცენარეების მოჭრა, ამდენად გამორიცხულია უარყოფითი გავლენა გარემოზე“ (გვ. 40) - იქედან გამომდინარე, რომ გარემოს კომპონენტებს მხოლოდ ხე-მცენარეები არ წარმოადგენს, მათი მოჭრა არ შეიძლება იყოს გარემოზე უარყოფითი შემოქმედების შეფასების განმსაზღვრელი.	

შპს ლელიკო				
N	თარიღი	ორგანიზაცია/მოსახლეობა	შენიშვნა	პასუხი
16	22.06.2018 eia@moe.gov.ge	მწვანე ალტერნატივა	დოკუმენტის 21-ე თავში ვკითხულობთ: „საკვლევი ტერიტორია ცხოველთა სახეობებისთვის მნიშვნელოვან საარსებო გარემოს არ წარმოადგენს. არადამაკმაყოფილებელი სანიტარულ-ეკოლოგიური პირობებისა და საავტომობილო გზების და სარკინიგზო მაგისტრალის სიახლოვიდან გამომდინარე, მის ფარგლებში მსხვილი ძუძუთუხრების მოხვედრის ალბათობა მცირეა.“ - ცხოველთა სახეობებს, მხოლოდ მსხვილი ძუძუთუხრები არ წარმოადგენს, შესაბამისად, მხოლოდ მათზე ზემოქმედების შეფასება არასწორია.	
17	22.06.2018 eia@moe.gov.ge	მწვანე ალტერნატივა	გზმ ანგარიშში ნიდაგზე ზემოქმედება შეფასებულია, როგორც დაბალი მნიშვნელობის. ამის მიზეზად კი დასახელებულია ის გარემოება, რომ საპროექტო ტერიტორია უკვე განიცდის ტექნოლოგიურ დატვირთვას (განთავსებულია ტექნოგენური ნაყარი). ამის მოუხედავად, შესწავლილი უნდა იყოს მომავალში სანარმოს ფუნქციონირებით გამოწვეული ნიდაგზე დამატებით ზემოქმედება	არ არის გათვალისწინებული- გზმ- მოიცავს საქმიანობის შედეგად გარემოზე ზემოქმედების საკითხებს გარემოს სხვადასხვა კომპონენტების და ელემენტების მიხედვით.
18	22.06.2018 eia@moe.gov.ge	მწვანე ალტერნატივა	„ურთიერთსაპირისპირო ინფორმაციას ვხვდებით ნიდაგის დაბინძურებასთან დაკავშირებით. ცხრილი 13.2 მიხედვით ნიდაგზე ზემოქმედება მოსალოდნელი არ არის. ანგარიშის მე-13 თავის მიხედვით კი, ნიდაგზე ზემოქმედება მოსალოდნელია პროდუქციისა და ნარჩენების დასაწყობების, ასევე, სანგავ-საპოხი მასალების დაღვრის დროს (გვ. 69).	გათვალისწინებულია - აღნიშნულ საკითხთან დაკავშირებით სამინისტროს მხრიდან დადგინდა შემდეგი პირობა, რომ საქმიანობის განმახორციელებელი ვალდებულია იხელმძღვანელოს „ნიდაგის ნაყოფიერი ფენის მოხსნის, შენახვის, გამოყენების და რეკულტივაციის შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 31 დეკემბრის №424 დადგენილებით დამტკიცებული ტექნიკური რეგლამენტით გათვალისწინებული მოთხოვნების შესაბამისად;
19	22.06.2018 eia@moe.gov.ge	მწვანე ალტერნატივა	ანგარიშში ვკითხულობთ „სანიაღვრე-ჩამდინარე წყლების სალექარის მონყოლა საქორებს 1683 ქვაბურის ამოღებას, რისთვისაც გამოყენებული იქნება დიზელზე მოძრავი მცირე ზომის ექსკავატორი. ამოღებული გრუნტი გამოყენებული იქნება ტერიტორიის მოსასწორებლად“ (გვ. 40) - აქვე დასაზუსტებელია, რა მეთოდს გამოიყენებს კომპანია გრუნტის წყლების დაბინძურების თავიდან ასაცილებლად.	არ არის გათვალისწინებული- გზმ ანგარიშში მოცემული ინფორმაციით ტერიტორიაზე გაყვანილი იქნა 4 მ-მდე სიღრმის 2 შურფი. რის შედეგადაც დადგინდა, რომ ჰიდროგეოლოგიური თვალსაზრისით საკვლევი უბანი ხასიათდება გრუნტის წყლის არ არსებობით, რასაც განაპირობებს გეომორფოლოგიურ-გეოლოგიური აგებულება.
20	22.06.2018 eia@moe.gov.ge	მწვანე ალტერნატივა	გზმ დოკუმენტის სხვადასხვა ქვეთავში აღნიშნულია, რომ სანარმო ტექნოლოგიურ პროცესში წყალს არ გამოიყენებს. შესაბამისად, ზედაპირული წყლების დაბინძურება არ მოხდება. პროექტის მიხედვით კი, სანარმოო პროცესში წყალი გამოიყენება ორი მიზნით: 1. სასმელ-სამეურნეო მიზნით; 2. ნიღის გადარჩევის პროცესში. ამიტომაც, აუცილებელია მოხდეს ჩამდინარე წყლების განმწმენდის მონიტორინგი მდ. ყვირილას დაბინძურების თავიდან ასაცილებლად. ამასთან, გაუგებარია წყლის მხოლოდ სალექარით განმწმენდა საკმარისია თუ არა? რატომ მიენიჭა უპირატესობა აღნიშნულ მეთოდს?	არ არის გათვალისწინებული- გზმ-ს ანგარიშის მიხედვით ტექნოლოგიურ პროცესში წყალი არ გამოიყენება. ობიექტზე წარმოიქმნება მხოლოდ ორი სახის ჩამდინარე წყალი, საყოფაცხოვრებო-სამეურნეო და სანიაღვრე. საყოფაცხოვრებო ჩამდინარე წყალი დაგროვდება სასენიზაციო რეზერვუარში, ხოლო სანარმოს ტერიტორიაზე მოწყობილი წყალშემკრები არხების საშუალებით სანიაღვრე წყლები იკრიბება და მიენიღება სალექარს და ჩაედინება სანიაღვრე სისტემაში.
21	22.06.2018 eia@moe.gov.ge	მწვანე ალტერნატივა	მე-7 ქვეთავში ვკითხულობთ, რომ საპროექტო ტერიტორიაზე შემოზიდული წიდა განთავსდება ღია ბაქანზე. თუმცა, არ არის წარმოდგენილი რა შემარბილებელი ლინისიებიები გატარდება ქარიან ამინდში მტვრის შეწონილი ნაწილაკების გავრცელების თავიდან ასარიდებლად.	გათვალისწინებულია - დადგინდა შემდეგი პირობა, „საქმიანობის განმახორციელებელი ვალდებულია, სანარმოს ექსპლუატაციის პროცესში, ატმოსფერულ ჰაერში მტვრის გავრცელების შემცირების მიზნით, ქარიან და მშრალ ამინდებში უზრუნველყოს საპროექტო ტერიტორიისა და დასაწყობებული ნიღის წყლით დანამეა“.
22	22.06.2018 eia@moe.gov.ge	მწვანე ალტერნატივა	საქმიანობის მიხედვით, სანარმოო პროცესში წარმოიქმნება სხვადასხვა სახის ნარჩენები (სახიფათო და არასახიფათო). სახიფათო ნარჩენების, ნიღისა და შლამების დროებითი ან საბოლოო განთავსების ადგილმდებარეობები უცნობია. ანგარიშში აღნიშნულთან დაკავშირებით ნათქვამია, რომ მათი დროებითი განთავსება მოხდება პოლიგონზე. თუმცა, არ არის წარმოდგენილი ზუსტი ადგილმდებარეობა, GIS კოორდინატებით.	გათვალისწინებულია - აღნიშნულ საკითხთან დაკავშირებით სამინისტროს მხრიდან დადგინდა შემდეგი პირობა, რომ საქმიანობის განმახორციელებელი ვალდებულია, ექსპლუატაციის დაწყებამდე უზრუნველყოს, სანარმოო პროცესში წარმოქმნილი სახიფათო ნარჩენების, ნიღისა და შლამების დროებითი ან საბოლოო განთავსებისათვის შერჩეული ტერიტორიის შესახებ (GIS კოორდინატების მითითებით) ინფორმაციის სამინისტროში შესატანხმებლად წარმოდგენა.
23	22.06.2018 eia@moe.gov.ge	მწვანე ალტერნატივა	დოკუმენტის მიხედვით, სანარმო იმუშავებს დღეში 24 საათს (იხ. გვ. 20). შრომითი პირობების დაცვისათვის წარმოდგენილი უნდა იყოს სამუშაო გრაფიკი.	არ არის გათვალისწინებული- აღნიშნული საკითხი რეგულირდება შესაბამისი კანონმდებლობით.

შპს ლელიკო				
N	თარიღი	ორგანიზაცია/მოსახლეობა	შენიშვნა	პასუხი
24	22.06.2018 eia@moe.gov.ge	მწვანე ალტერნატივა	ტექნოლოგიური პროცესისათვის აუცილებელი მასალების შემოზღვევა იგეგმება ავტომობილების მეშვეობით; აღნიშნულთან დაკავშირებით, არ არის მოცემული რამდენი მანქანა გადაადგილება დღე-ღამის განმავლობაში. ასევე, დასაზუსტებელია მასალების შეტანა საპროექტო ტერიტორიაზე დღის და/ან ღამის რომელ მონაკვეთში მოხდება და როგორ იქნება აცილებული და/ან შემსუბუქებული მიმდებარე ტერიტორიებზე მოსახლე ადამიანების ჯანმრთელობასა და სიმყუდროვეზე მანქანების გადაადგილებით გამოწვეული (გამონაბოლქვის, ხმაურისა და მტვრის გამო) უარყოფითი ზემოქმედება.	გათვალისწინებულია - დადგინდა შემდეგი პირობა, რომ საქმიანობის განმასხვრცილებელი ვალდებულება, ექსპლუატაციის დაწყებამდე უზრუნველყოს, დღე-ღამეში ავტომანქანების მოძრაობის გეგმა გრაფიკის, ნედლეულის/მასალის, მზა პროდუქციის ტრანსპორტირების მარშრუტის და სქემის სამინისტროში შესათანხმებლად წარმოდგენა. ამასთანავე უზრუნველყოს, მადნის ტრანსპორტირებისათვის გამოყენებული ავტომობილების ძარისა და საბურავების გარეცხვა, მათი დასახლებულ პუნქტებში გადაადგილების დროს.
25	22.06.2018 eia@moe.gov.ge	მწვანე ალტერნატივა	დოკუმენტის 13.5 ქვეთავში განხილული ხმაურის ზემოქმედება ზოგადი ხასიათის არის. ხმაურის პარამეტრები და ზღვ განხილული უნდა იყოს როგორც დღის ასევე, ღამის საათებში, რადგანაც პროექტის მიხედვით, სანარმო იმუშავებს 24 საათიან რეჟიმში. ქვეთავში წარმოდგენილი მონაცემები კი ზოგადი ხასიათისაა და საჭიროებს სიღრმისეულ შესწავლას აგრეთვე, მნიშვნელოვანია შეფასდეს ხმაურის პირდაპირი ზემოქმედება და შემარბილებელი ღონისძიებები განისაზღვროს არა მარტო მომსახურე პერსონალზე ზემოქმედების თვალსაზრისით, არამედ სანარმოს მიმდებარედ მცხოვრებ მოსახლეობისთვისაც	გათვალისწინებულია - დადგინდა შემდეგი პირობა, რომ საქმიანობის განმასხვრცილებელი ვალდებულება, უზრუნველყოს ხმაურზე მონიტორინგის წარმოება კვარტალში ერთხელ როგორც სანარმოს ტერიტორიაზე, ისე უახლოეს საცხოვრებელ სახლთან მიმართებაში, ხოლო გადაჭარბების შემთხვევაში განახორციელოს შესაბამისი შემარბილებელი ღონისძიებები. ასევე გზშ-ის ანგარიშის საფუძველზე შპს "ლელიკო" ვალდებულებას იღებს მოსახლეობისა ან/და მომუშავე პერსონალის მიერ წარმოდგენილი საფუძვლიანი საჩივრის შემთხვევაში მიიღოს დამატებითი შემარბილებელი ღონისძიებები.
26	22.06.2018 eia@moe.gov.ge	მწვანე ალტერნატივა	ზემოქმედება სოციალურ-ეკონომიკურ გარემოზე მხოლოდ დადებითი კუთხით არის შეფასებული. ამასთანავე, განხილულია მხოლოდ მომსახურე პერსონალის ჯანმრთელობაზე ზემოქმედება და საერთოდ არ არის განხილული ადგილობრივი მოსახლეობის ჯანმრთელობაზე შესაძლო ზეგავლენა.	გზშ-ს ანგარიშის მიხედვით ადგილობრივი მოსახლეზე ზემოქმედება შესაძლებელია მოახდინოს მხოლოდ ჰაერში მავნე ემისიებისა და ხმაურის გავრელებით, თუმცა კომპანიის მიერ წარმოდგენილ "ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა ზღვრულად დასაშვები გაფრქვევის ნორმების პროექტი" უახლოეს დასახლებულ სახლამდე მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევის წყაროები არ აჭარბებს კანონით დაშვებულ ზღვარს. ასევე აღნიშნულ საკითხებთან დაკავშირებით კომპანიას დაუდგინდა როგორც ატმოსფერულ ჰაერში მავნე ნივთიერებათა გაფრქვევის წყაროებზე მონიტორინგი ასევე ხმაურზე მონიტორინგის წარმოება კანონით გათვალისწინებულ ვადებში.
27	22.06.2018 eia@moe.gov.ge	მწვანე ალტერნატივა	არასწორი მეთოდით არის შეფასებული კუმულაციური ზემოქმედება (მე-15 თავი). იმისათვის, რომ განისაზღვროს სანარმოს საქმიანობით გამოწვეული კუმულაციური ზემოქმედება, ქვეთავში წარმოდგენილი უნდა იყოს ფონური მდგომარეობა: ატმოსფერული ჰაერის ხარისხის დაბინძურების, ხმაურის გავრცელების, ზედაპირული წყლების დაბინძურების კუთხით - მსგავსი სახის ინფორმაციას ანგარიშში არ ვხვდებით. ქვეთავი მოიცავს მხოლოდ ზოგადი სახის ჩანაწერებს, ასე მაგალითად: „მავნე ნივთიერებების ემისიებთან დაკავშირებული კუმულაციური ზემოქმედების რისკი დაბალია“; „ხმაურის გავრცელებით გამოწვეული კუმულაციური ზემოქმედება მინიმალური იქნება“ და ა.შ	არ არის გათვალისწინებული - იხ შენიშვნა 1 -ზე პასუხი.
28	22.06.2018 eia@moe.gov.ge	მწვანე ალტერნატივა	გზშ ანგარიშის 13.3 ქვეთავის დასაწყისში ცხრილში 13.2 ჩამოთვლილია გარემოს კომპონენტები და მათზე ზემოქმედების ტიპი მასშტაბი და ხარისხი, თუმცა დოკუმენტში არ ჩანს საკმარისი დასაბუთება ზემოქმედების შეფასებისათვის, შემდეგ კი ვკითხულობთ სრულიად აბსურდულ დასკვნას: „არ არსებობს შემარბილებელი ღონისძიებების გატარების აუცილებლობა“ (გვ. 40)	არ არის გათვალისწინებული - წარმოდგენილია შემარბილებელი ღონისძიებები ხოლო ის საკითხები რაც სამინისტრომ არასამართლიანად მიიჩნია დარეგულირდა შესაბამისი პირობებით.

შპს ლელიკო				
N	თარიღი	ორგანიზაცია/მოსახლეობა	შენიშვნა	პასუხი
29	22.06.2018 eia@moe.gov.ge	მწვანე ალტერნატივა	<p>საჯარო განხილვის ჩატარების შესახებ საზოგადოების ინფორმირება</p> <p>2018 წლის 15 ივნისს სოფელ ქვედა საქარის საბჭოს შენობაში ჩატარდა გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის საჯარო განხილვა. საჯარო განხილვამდე ერთი დღით ადრე მწვანე ალტერნატივას თანამშრომლები იმყოფებოდნენ სოფელ ქვედა საქარაში. როგორც მოსახლეობასთან საუბრისას გაირკვა, პროექტის ზეგავლენის ქვეშ მოქცეული მოსახლეობა დაგეგმილი საჯარო განხილვის შესახებ ინფორმაციას საერთოდ არ ფლობდა. საჯარო განხილვის მსვლელობისას სამინისტროსა და ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოს თანამშრომლებმა განმარტეს, რომ სამინისტროს მიერ ინფორმაციის გავრცელება მოხდა შოლოდ საჯარო დაწესებულებების ვებ-გვერდზე და ზესტაფონის მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციის შენობაზე განცხადების გამოკერის გზით.</p> <p>გამომდინარე იქედან, რომ სოფლის მოსახლეობის დიდი ნაწილი ინტერნეტს საერთოდ არ იყენებს, ასევე ზესტაფონის მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციული შენობა საკმაოდ მოშორებულია მათგან, ადგილობრივი მოსახლეობის ინფორმირებულობისათვის არასაკმარისი ძალისხმევა იქნა გაწეული. საჭიროა ინფორმაციის გავრცელება მოხდეს საზოგადოებისათვის ხელმისაწვდომ ადგილებზე. ამის ვალდებულება სამინისტროს კანონმდებლობით აქვს განსაზღვრული, კერძოდ სამინისტრო/დამგეგმავი ორგანო ვალდებულია საჯარო განხილვის ჩატარების შესახებ ინფორმაცია განათავსოს როგორც სამინისტროსა და შესაბამისი ადმინისტრაციული ორგანოების ვებ-გვერდებზე, ასევე გზმ-ისადმი დაქვემდებარებული საქმიანობის განხორციელების უახლოეს საჯარო ადგილას, ინფორმაციის გავრცელების დამკვიდრებულ ადგილას: ტრანსპორტის გაჩერებაზე, სკოლასთან, სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებასთან, სავაჭრო ცენტრთან, ფოსტის ოფისთან ან/და საზოგადოებრივი თავშეყრის სხვა ადგილებთან.</p> <p>მნიშვნელოვანია აღინიშნოს, რომ გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურმეობის სამინისტროს ვებ-გვერდზე საჯარო განხილვის შესახებ ინფორმაცია არ ყოფილა განთავსებული ვებ-გვერდის მომხმარებლებისათვის ხელმისაწვდომ/ლოგიკურ განყოფილებაში „სიახლეები“, „განცხადებები“ და/ან „საჯარო განხილვები“. განცხადება განთავსებულია ვებ-გვერდის სრულიად არაადეკვატურ „დამზობილების პროექტის“ ქვეგანყოფილება „საჯარო განხილვა“. ვებ-გვერდზე წარმოდგენილი ინფორმაციის თანახმად განყოფილება განკუთვნილია დამზობილების პროექტის - „სამრეწველო დაბინძურებისა და საფრთხეების სფეროში ევროკავშირის გარემოსდაცვით კანონმდებლობასთან დაახლოება და მისი იმპლემენტაცია“, შესახებ ინფორმაციისათვის. ძნელი წარმოსადგენია რამ უნდა უბიძგოს ვებ-გვერდის მომხმარებელს ამ განყოფილების ქვეგანყოფილებაში ეძიოს ინფორმაცია გარემოსდაცვითი გადამწყვეტილების მოპოვებისათვის გზმ-ს საჯარო განხილვის შესახებ ინფორმაცია. განცხადების ასეთი განთავსება ვერ ჩაითვლება საჯარო განხილვის შესახებ ინფორმაციის გამოქვეყნებად და ინფორმაციის გადამაღლას უფრო გაავს.</p>	<p>არ არის გათვალისწინებული- გარემოსდაცვითი გადამწყვეტილების გაცემის მიზნით დაწესებული ადმინისტრაციული წარმოების ეტაპზე, 2018 წლის 15 ივნისს, ზესტაფონის მუნიციპალიტეტის სოფელ ქვედა საქარის ადმინისტრაციული ერთეულის შენობაში გაიმართა აღნიშნული პროექტის საჯარო განხილვა, რომელსაც ესწრებოდნენ შპს „ლელიკოს“ წარმომადგენლები, გზმ-ის მომამზადებელი კომპანიის დირექტორი, ააიპ „მწვანე ალტერნატივას“ წარმომადგენლები, ასევე სოფელ ქვედა საქარას და სერის მაცხოვრებლები. აღნიშნული საჯარო განხილვის შესახებ ინფორმაცია გამოქვეყნდა მიმდინარე წლის 11 მაისს სამინისტროს ოფიციალურ ვებ გვერდზე (სადაც ასევე ატვირთული იქნა საქმიანობასთან დაკავშირებული ყველა დოკუმენტაცია, მათ შორის არატექნიკური რეზიუმე), ზესტაფონის მუნიციპალიტეტის ფეისბუქ გვერდზე და ადმინისტრაციული შენობის საინფორმაციო დაფაზე, სოფელ ქვედა საქარას ადმინისტრაციული ერთეულის შენობის საინფორმაციო დაფაზე, ასევე ქვედა საქარას საჯაროს კოლის მიმდებარე ტერიტორიაზე.</p>